

Şehzade Osman Fuad Efendi

Trablus'ta Arap aşiretlerini

Birinci Dünya Savaşı'na Osmanlı hanedan ailesinden de katılan şehzadeler oldu. Bu kişiler arasında Sultan V. Murad'ın torunu Şehzade Osman Fuad Efendi en etkili görev yapanlardan biriydi.

ATA POTOK

II Meşrutiyet'in ilanından sonra, Enver Paşa'nın çalışmaları sonucunda şehzadelerin bir kısmı, askeri okula gönderildi. Özellikle Kayzer'in Postdam'daki akademisinde tahsil gören şehzadeler profesyonel asker oldular. Yurt dışı ve yurt içinde askeri eğitim alan şehzadeler Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla çeşitli cephelere gönderildiler. Sultan V. Murad'ın şehzadesi Mehmed Selahaddin Efendi'nin oğlu olan Osman Fuad Efendi askerlik mesleğine girip Harp Okulu'na başladı. Şehzade Osman Fuad Efendi, kuzenleri Şehzade Abdurrahim ve Enver Paşa'nın kayınbiraderi Şehzade Abdülhalim efendilerle birlikte Alman hükümeti ve imparatorunun misafiri olarak Berlin yakınındaki Postdam Askeri Akademisi'ne yollandı. Şehzade mezun olduktan sonra kayzerin Özel Hüssar Birliği'ne girdi.

Birinci Dünya Savaşı patlak verince Şehzade Osman Fuad Efendi vatan

topraklarına dönmek istedi. Dönerken içinde bulunduğu Alman Denizaltısı İngilizler tarafından vurulunca, Şehzade başından yaralandı. Adriyatik'in kıyısında bulunan Avusturya Askeri İlk Yardım Hastanesi'nde ameliyat oldu. Türkiye'ye 1915 yılında döndü ve ilk olarak Sina Cephesi'ne yollandı. Şehzade cepheye geldikten kısa bir süre sonra başındaki yara yeniden açıldı ve tedavi için Halep'e gönderildi. Tedavisi bittikten sonra şehzade hızlı bir şekilde Çanakkale Cephesi'ne gitti. Ve buradaki hizmetinden dolayı Harp Madalyası aldı. Görevi biten şehzade İstanbul'a dönüp, Sultan Reşad'ın Özel Süvari Alayı'na girdi. Ve burada bazı törenlerde yer aldı.

Şehzadenin Trablusgarp'taki görevi

Şehzade Osman Fuad Efendi 1917 yılında Libya'ya gönderildi. Osman Fuad Efendi bu cepheye geldiğinde Afrika Grubu Kumandanı Enver Paşa'nın kardeşi olan Nuri Paşa'ydı. Nuri Paşa Teşkilat-ı Mahsusa'nın sayıları 500 civarındaki Trablus kuvvetinin başındaydı. 1918 Nisan'ında Nuri Paşa Anadolu'ya geri döndü yerine Osman Fuad Efendi atandı. Burada Şeyh Senusi idaresindeki yerel aşiret birliklerini

örgütledi

organize etti. Arap kabileleri Halife ailesinden olması nedeniyle şehzadeye büyük ilgi gösterdiler. Osman Fuad Efendi Mabeyn-i Hümayün Başkatipliği'ne gönderdiği 16 Nisan 1917 tarihli mektubunda şöyle diyordu: "Üç aydır Trablusgarp şehrinde bulunuyorum. Bu müddet zarfında ailemden hiçbir haber alamadım. Ben bu kıtaya rahatsızlığıma rağmen sırf bir itaat-ı vicdan perverane ile geldim. Böyle olduğu halde unutulmuş bir vaziyette kalışım beni ne derecede müteallim edeceğini şüphesiz takdir edersiniz. Bu teessüratıma terdiften hissiyatı ubudiyet-karanemin hakipayı şahaneye arzını rica ederim."

Osman Fuad Efendi'nin 1918 yılında Mondros Mütarekesi ile İtalyanlara teslim olması istendi. Fakat şehzade teslim olmayı reddedip biraz zaman geçtikten sonra Tunus'ta Fransızlara teslim oldu. Fransızlar kendi menfaatleri için Şehzadeyi İtalyanlara teslim etti. Şehzade 8-9 ay kadar Ischia (Ischia) Adası ve Napoli'de kaldı. İstanbul'a 1919 sonlarında döndü. 26 Mart 1920 tarihinde Mısır hanedanından Abbas Halim Paşa'nın kızı Kerime Halim ile evlendi. Cumhuriyetin ilanından sonra Roma'da bulunurken 1924'te hanedan üyelerinni yurtdışına çıkarılmaları kararını öğrendi. Mustafa Kemal'den "Çok esef ederim. Anavatan dışında kalışınız istisna yapamadım. Kanun umumi idi." yazılı bir mektup aldı. Almanya, İsviçre ve Fransa'da geçen sürgün hayatından sonra 1973 yılında Fransa'nın Nice kentinde yaşama veda etti. Mezarı Paris Bobigny Müslüman Mezarlığı'ndadır ©

Bibliyografya

- Hatıra-i Uhuvet, Bahattin Öztuncay, Aygaz Kitapları, 2005
- Bir Şehzadenin Hatıratı, Ali Vasi Efendi, Osman Selahattin Osmanoğlu, YKY, 2012
- Teşkilat-ı Mahsusa, İhsan Aksöy, Timaş Kitapları, 2012
- Son Osmanlılar, Murat Bardakçı, İnkılap Kitabevi, 2008

Şehzade Osman Fuad Efendi (üstte). Çanakkale Savaşları sırasında Vehib Paşa'nın yanında Şehzade Osman Fuad Efendi, Şehzade Abdürrahim Hayri Efendi (altta).

ÖMER M. KOÇ ARŞİVİ, HANEDAN VE KAMERA, SADBİRK HANIM MÜZESİ